

Lysa Walder

O ŽIVOT

Napínavé příběhy
ze záchranné služby

edice
KLOKAN

Copyright © Lysa Walder and Jacky Hyams,
2008/2011/2020
Translation © Kateřina Orlová, 2020
Copyright © ALPRESS, s. r. o.

Všechna práva vyhrazena.
Žádnou část knihy není dovoleno užít
nebo jakýmkoli způsobem reprodukovat bez písemného
souhlasu držitele práv, s výjimkou krátkých citací
nebo odkazů, které tvoří součást kritického hodnocení.

Z anglického originálu FIGHTING FOR YOUR LIFE
vydaného nakladatelstvím BLINK Publishing,
součástí Bonnier Books UK Limited v roce 2020
přeložila Kateřina Orlová
Redakční úprava Drahomíra Smutná
Vydalo nakladatelství Alpress, s. r. o., Frýdek-Místek,
Grafická úprava obálky Tomáš Řízek
v edici Klokan, 2020
shop@alpress.cz
Vydání první

ISBN 978-80-7633-398-7

*Tato kniha je věnována vzpomínce na Stephena
Rowburyho, Stephena Wrighta a Dorothy Wynterovou –
báječné přátele, kteří nás bohužel opustili příliš mladí.
Hluboce zapůsobili na každého, kdo je znal.
Nikdy na vás nezapomeneme.*

Předmluva

Žijete-li v britském hlavním městě, nenechají vás o své existenci ani chvíli na pochybách. Výstražné houkání sanitek, hukot helikoptér ve tři ráno nad domem, řítící se policejní auta a kvílící hasičské vozy kličkující ucpanými ulicemi města k další krizové situaci, k další tragédii.

Hluk a ruch londýnské záchranné služby možná rozčuluje nebo obtěžuje frustrované motoristy, chodce s telefonem u ucha či neurotické spáče, kteří jsou každou chvíli vzhůru. Ale jakkoli je tenhle nemuzikální chorus pronikavý, je to všudypřítomný soundtrack života v centru, zvuk patřící k Londýnu stejně neodmyslitelně jako červené autobusy sunoucí se jeden za druhým v Oxford Street nebo černá taxi ploužící se tam a zpátky po Shaftesbury Avenue.

Co se za tím vším skrývá, za tisíci telefonáty na číslo 999, které se každý den vyřídí v Londýně, jenž je domovem 8,9 milionu lidí, ve městě, jež nikdy nespí? Co všechno se děje, když posádka záchranářského vozu dorazí k neštěstí a musí si poradit se zraněním, s těžkým ublížením na zdraví, nebezpečím, šílenstvím a občas i s tragédií? Kdo jsou ti lidé, kteří se pohybují ve dne v noci po ulicích města a ošetřují oběti násilí či akutního onemocnění? A jakému nebezpečí čelí, když vyjíždějí dnes a denně k naléhavým případům?

Během čtyř let, kdy jsem pracovala jako reportérka pro londýnský *Evening Standard*, jsem vedla rozhovory s řadou lidí pracujících na všech úrovních veřejné služby – a Lysa Walder byla jednou z nich. Hovořila

jsem s lékaři, se zdravotními sestrami, s personálem z oddělení urgentní medicíny, policisty a se záchranářskými týmy. Jsou to lidé, jejichž každodenním chlebem je řešit následky nemocí, alkoholu, drogové závislosti, kriminálních činů a neštěstí – nepředvídatelné pracovní povinnosti je staví před extrémní projevy lidského chování. V jejich práci se může stát cokoli, v kteroukoli denní či noční hodinu, v rušných londýnských ulicích, v jejich okolí nebo na předměstí.

Jsou to lidé, kteří smývají z podlahy krev, sesbírávají střepy, uklidňují polekané a vyděšené okolí, ale také zachraňují životy, jež by byly bez jejich úsilí a rychlých reakcí ztraceny.

Mě jen tak něco nedojme, ale není nikterak přehnané říct, že londýnští záchranáři jako Lysa jsou obdivuhodní ve své oddanosti práci a v profesionálním, ale skromném přístupu k důležité roli, jejímž prostřednictvím se podílejí na životě města. Lysa stejně jako mnozí její kolegové tvrdí, že ve světě tísnových linek a záchranného systému není místo pro individuální hrdinství. Hasiči, policisté, záchranáři, posádky vrtulníků a zdravotnické týmy vědí, že nikoli na činech jednotlivců, nýbrž pouze na kolektivní souhře záleží, zda bude jejich služba fungovat účelně a hladce. Zdravotní sestra, záchranářka, matka tří dětí, Londýňanka Lysa pro mě ztělesňuje všechno, co záchranná služba znamená – neokázalé, zodpovědné, vysoce kvalifikované profesionály, kteří sednou za volant a pustí se do práce, ať obnáší cokoli. A na bitevním poli, jímž některé z našich horších ulic jsou, vykonávají rychle, s humorem a odborně, ale velmi lidsky práci, před níž by většina z nás couvla.

Lysiny příběhy vyprávějí o ženě, již se manžel pokusil zabít, o týraném nemluvněti, o mladém člověku, jenž

našel trýznivou smrt na ulici jižního Londýna z nesmyslné rány nožem. Její hlas přichází přímo z přední linie – a ze srdce. To, co nám vypráví o každodenní práci úžasného, bezplatného londýnského záchranného systému, svého druhu největšího a nejvytíženějšího na světě, nás může děsit, šokovat, skličovat, nutit k zamyšlení nebo dokonce pobavit, ale říká nám toho hodně také o lidské přirozenosti a o nás samých, ať žijeme kdekoli.

Pokud jsou však Lysiny příběhy formou díků za práci londýnské záchranné služby, je třeba dodat, že poděkování za vysokou úroveň služeb a obětavou práci patří stejnou měrou všem záchranářským týmům systému státní zdravotní péče a St John Ambulance po celé zemi.

Je to tvrdá práce a jste to vy, na koho můžeme být opravdu hrdí. Jste odvážní a umíte si poradit se strachem, s bolestí, šokem, se smrtí a s agresivním chováním, a nasazujete přitom život. A to vše s úsměvem a se smyslem pro humor. Děkujeme vám, děkujeme jednotlivě každému z vás. Tvrdíte, že nejste hrdiny. Ovšem pro mnohé z nás jimi jste.

Jacky Hyams, Londýn 2020

Úvod

Vždycky jsem byla dobrodružná povaha. Myslím, že právě díky tomu jsem jako nebetyčně naivní šestnáctiletá žába utekla k velkému matčinu zděšení k cirkusu. Kdo by se jí divil? Ne každý rodič sní o takové kariéře pro své dítě. Ovšem otec strávil nějaký čas jako potulný muzikant, takže kouzlu života na cestě dobře rozuměl.

Čtyři roky jsem v manéži cvičila na visuté hrazdě, žonglovala, balancovala na obrovském míči, jezdila na koni a hrála partáka v klaunských scénkách. V jednom představení jsem dokonce vystupovala v kratičké roli principálky, a to hlavně proto, že jsem jako jediná mluvila anglicky bez přízvuku! S cirkusem jsem objela Velkou Británií, Irsko a Evropu a naštěstí jsem si nepřerazila vaz. Ostatně jsem si nepřerazila vůbec nic.

Když mi bylo dvacet, byl nejvyšší čas odejít od cirkusu a začít se připravovat na budoucnost. Přihlásila jsem se na zdravotní školu. Proč jsem si vybrala práci zdravotní sestry? Abych byla upřímná, vlastně ani nevím, jestli jsem o tom tenkrát přemýšlela. Nejspíš jsem se v televizi často dívala na seriál *Casualty*. Už po třech měsících od nástupu do školy jsem se s nadšením vrhala na nebohé, nic netušící pacienty.

Konečně jsem se dočkala své první směny. Dorazila jsem celá rozpačitá, se sesterským čepcem složeným z tvrdého papíru a ve fešné, naškrobené uniformě, dychtivá zachraňovat životy. Prvním úkolem, jímž mě pověřila vrchní sestra, bylo pomoci staniční sestře, která ošetřovala staršího muže za zástěnou.

„Dobrý den, vrchní mě poslala, abych vám pomohla,“ zvolala jsem radostně.

„Výborně,“ staniční na to. „Postavím tady pana Smithe. Umyla byste mu zadek?“

To myslíte vážně? chtělo se mi vykřiknout. Byla jsem zděšená. Ještě nikdy se mi nestalo, abych musela mýt dospělému muži podělaný zadek. Vždyť říkám, že jsem byla naivní. Přesto jsem se do svěřeného úkolu svědomitě pustila. V duchu jsem však spřádala plány, že zdrhnu. Brzy si najdu jinou práci, utěšovala jsem se. Tohle už v životě nebudu dělat!

Nakonec jsem ale z oboru neutekla, protože přes onen veskrze nepříjemný vstup mě začalo ošetřovatelství bavit. Ke konci studia ve třetím ročníku jsem strávila nějaký čas na oddělení urgentního příjmu (ED – Emergency Department), kde „ošetřovatelství“ vypadalo přesně tak, jak jsem si vždycky představovala: bylo hektické, vzrušující a nepředvídatelné. Na urgentu je každý den jiný. Zkrátka podle mého gusta.

Během stáže na ED jsem jeden den musela sledovat práci záchranné služby. Některé ženy mě už dřív varovaly před muži pracujícími na záchrance.

„Je to banda děvkařů,“ řekla jedna.

„Všechno to jsou sexistický čuňata,“ dodala druhá.

„Dej si pozor, nebo jim budeš celej den jenom vařit čaj.“ Už tehdy pracovaly na záchrance ženy, byly však v naprosté menšině.

Když jsem dorazila na výjezdovou základnu, kde jsem měla absolvovat pozorovací stáž, byla jsem pěkně vyklepaná. V čistounké sesterské uniformě jsem byla značně nesvá. Sedět v takovém binci s celým záchranářským osazenstvem! Hrůzou jsem nebyla schopna vydat ze sebe ani hlásku. Panovala tu úplně jiná atmosféra než v ženském

kolektivu, na nějž jsem byla zvyklá v nemocnici, a konverzace byla místy na hony vzdálená politické korektnosti.

Jeden ze záchranářů mi nabídl čaj. Nešije na mě boudu? pomyslela jsem si a celá rozechvělá odpověděla: „Ano, děkuji.“ Žádnou boudu na mě nešil, prostě mi podal hrnek se strašně silným čajem. Čekali jsme na první zavolání. Seděla jsem, úzkostlivě si stahovala sukni přes kolena a horkým čajem jsem si spálila ústa. Byl vážně ukrutně silný. Ale já byla moc nervózní na to, abych se ozvala.

Po chvíli se ozval první telefon. Zvedli se dva záchranáři. „Tak co, jedeš s námi?“ zeptal se Steve, ten vyšší. Vděčná, že nemusím dopíjet ten příšerný lomcovák, jsem se k nim připojila. To jsme ještě netušili, že Steve byl předurčen stát se mým manželem (nic netušící blázen!).

Vyrazili jsme k případu, světla blýskala, sirény vrískaly.

Říkáme tomu „pořádná práce“. Srdeční zástava. Přímo v terénu jsem sledovala záchranáře Steva, jak zavádí postižené ženě rourku do hrdla, aby jí mohl začít dopravovat kyslík do plic. Odborně se to nazývá intubace. Pak píchl jehlu do žíly, aby zajistil cestu pro podávání tekutin a léků na obnovení srdeční činnosti, což je úkon označovaný jako kanylace. Já jsem mezitím prováděla srdeční masáž, abych byla taky něco platná. Poté jsme ženu uložili na převozní lůžko a naložili do sanity. Z dispečinku zavolali v rámci krizové komunikace do místní nemocnice a Nigel nás tam vezl se zapnutými modrými světly a s kvílící houkačkou. Vzadu v sanitě jsme celou cestu do nemocnice paní resuscitovali. Něco takového jsem nikdy dřív nedělala. Byl to pro mě pořádný adrenalin.

Když jsme dorazili do nemocnice, trásla jsem se jako kotě. Z ohonu mi vypadl celý pramen vlasů; z namáhavé resuscitace, kterou jsme prováděli celou bezmála desetikilometrovou cestu, jsem byla rozpálená a zpcená. Měla

jsem odřená kolena a na punčochách puštěná oka, jak jsem při srdeční masáži klečela na chodníku. Vypadala jsem jak troska, ale byla jsem nadšená.

Případalo mi to naprosto úžasné. Jak se ale v takových případech bohužel často stává, žena nepřežila. V tu chvíli mi už bylo naprosto jasné, že je to práce, která mě bude bavit. Bylo to přesně to prostředí, v jakém jsem chtěla pracovat.

V roce 1993 jsem dokončila studium na zdravotní škole a stala se registrovanou všeobecnou sestrou. Sehnat na začátku devadesátých let místo na urgentním příjmu nebylo lehké. Nebyla volná místa. Musela jsem se zapsat do pořadníku, začít pracovat jako staniční sestra na interním oddělení a doufat, že jednou budu mít možnost zabývat se akutní medicínou. Abych si zvýšila šanci, tajně jsem podala žádost ještě na záchrannou službu – a za šest měsíců jsem byla přijata. Konečně se vrátím k práci na cestách. Jenomže tentokrát to nebude s kočujícím cirkušem a v bikinách s flitry. Tentokrát budu vyrážet v kanadách s ocelovou špičkou s Londýnskou záchrannou službou (London Ambulance Service).

V dubnu 1994 jsem začala pracovat jako záchranářka se základním stupněm odborného vzdělání (EMT – Emergency Medical Technician). EMT tvoří většinu týmu působícího v přední linii, který reaguje na všechny typy tísňového volání (volání na telefonní číslo 999) a vykonává základní úkony zajišťující resuscitaci, provádí defibrilaci, při níž se obnovuje správná srdeční činnost při arytmiích, aplikuje řadu akutních léků a poskytuje další péči.

Roku 1996 jsem se rozhodla pro vyšší stupeň záchranářského vzdělání a v roce 2003 jsem ve studiu pokračovala na univerzitě a stala se jednou z prvních londýnských

praktiček záchranné služby (ECP – Emergency Care Practitioner). ECP také řeší všechny telefonáty 999, ale v Londýnské záchranné službě často pracují samostatně a jezdí v osobních autech. Protože všichni ECP jsou zároveň záchranáři, jsou posíláni k případům přímého ohrožení života, jako je srdeční zástava nebo úrazy. ECP v automobilu se může po ulicích pohybovat trochu snáze a zahájit léčbu dřív, než přijede záchranářská posádka v sanitě.

K náplni práce ECP patří na opačném konci širokého spektra činností řešení méně závažných postižení, jako jsou drobnější poranění či onemocnění. V takových případech nebývá nutné pacienty odvézt do nemocnice. ECP může nemocného plnohodnotně vyšetřit a zhodnotit jeho stav na místě a často poskytne péči či ošetření, jež se tradičně provádí v nemocnici. Může provádět různá vyšetření a ihned začít podávat nejrůznější léky včetně antibiotik.

Mnozí ECP pracují také na odděleních pro lehčí poranění, na pohotovostech, urgentních příjmech a v záchranných službách. To znamená, že mohou pracovat po boku dalších zdravotníků a mají příležitost něco se od nich naučit. Dovednosti získané v různých podmínkách pak lze uplatnit v terénu. Za to jsou vděční zvláště starší lidé nebo ti, již jsou nuceni setrvávat doma, neboť někteří z nich vůbec nemusejí být převáženi do nemocnice. ECP může rovněž odesílat pacienty k praktickému lékaři, zprostředkovat kontakt s komunitní sociální službou nebo se zdravotnickým pracovištěm zajišťujícím další péči. Proto byla ta práce tak obohacující: bylo nesmírně uspokojující být v pozici, jež dovoluje někomu pomoci a nechat ho doma, šťastného a usměvavého.

Z Londýnské záchranné služby jsem roku 2014 odešla. Dnes žiju na starém statku vysoko v horách na severu

Toskánska. Pravidelně se vracím pracovat do Centra urgentní péče v jižním Londýně jako odborná záchranářka.

Není pochyb, že tahle práce podněcuje obrazotvornost. Právě proto jsem se rozhodla napsat o ní knihu. Zdá se, že v současných společenských podmínkách se lidé o naši práci velmi živě zajímají. Hlavně jsem ale chtěla, aby moje děti poznaly, co bylo důležitou součástí mého života, chtěla jsem ji uchovat navždy. Ráda bych v této souvislosti zdůraznila, že všechny myšlenky a pocity vyjádřené v jednotlivých příbězích jsou jen a jen mé. Nikdy bych netvrdila, že v tomto smyslu reprezentuju všechny své kolegy. Je však třeba připustit, že příběhy, které budete číst, by mohl vyprávět každý z nás. Všichni jsme přivolávání ke smutným, bolestným, děsivým, podivným či směšným případům. Rozhodně na ně nemám žádný monopol!

Lidé, s nimiž jsem v záchranné službě spolupracovala, byli fantastická banda. Nikdy jsem se tak hlasitě – či od srdce – nenasmála, jako když jsme si vyprávěli v místnosti plné nepořádku s přáteli a kolegy vtipy. Spojoval nás stejný smysl pro humor a hodně jsme se stýkali i mimo práci. Dokonce si myslím, že je velmi málo pracovišť, v nichž panuje taková soudržnost jako u nás. Možná i to je důvod, proč pracovníci záchranečků spolu často chodí nebo se vzájemně vdávají a žení. Sama jsem toho důkazem, protože jsem si vzala Steva. Není neobvyklé, že si personál záchranečků často bere zdravotní sestry, doktory a další pracovníky z ostatních záchranných služeb. Asi proto, že máme tolik společného, například nutnost zvládat vyčerpávající střídání směn. A samozřejmě, vypořádat se s životem a smrtí.

TRAGÉDIE

DROGOVĚ ZÁVISLÍ

Předávkování heroinem se k nám obvykle dostane jako „mladý muž, kolaps“ nebo „ztížené dýchání“ – při předávkování heroinem přestává postižený dýchat. Když totiž někdo vytočí 999, aby takový případ oznámil, není pravděpodobné, že by šel s pravdou ven. Pokud jsou to uživatelé heroinu, je jejich hlavní starostí neupozornit na sebe policii.

Toxikomani, kteří si kupují heroin prodávaný na ulici, vůbec nic netuší o čistotě drogy. Může být říznutá jinou látkou. Nebo mohou dostat špatnou dávku. Během několika vteřin po vpíchnutí domněle správné dávky do žíly mohou přestat účinně nebo dokonce úplně dýchat, jejich kůže získá šedofialovou barvu a kvůli nedostatku kyslíku dojde k zástavě srdeční činnosti.

Občas se stane, že předávkování heroinem vede k velmi rychlému konci. V některých případech je však dýchání pouze oslabené. Takže pokud jsme přivoláni včas, je šance, že drogově závislého člověka zachráníme. V takové situaci jim můžeme podat lék, který stále vozíme s sebou. Jmenuje se narcan (v Česku naloxon) a dokáže zvrátit účinky opioidů, jako je morfin či heroin. Narcan účinek nadměrné dávky drogy neutralizuje během minut.

Když ale uživatele heroinu zachráníme před smutným koncem, kupodivu to neznamená, že by nám byli vděční nebo že by se jim ulevilo. Jakmile se projeví účinek narcanu, jsou hned na nohou, bdělí – a naštvaní. Dívají se na to tak, že vydali peníze za heroin, a my si přijedeme a z jejich „blaženého světa“ je vyvedeme! Neuvěřitelné, že? Ale neříkáme: „Promiňte, ještě před chvilkou jste byli skoro mrtví, a přesto vás pořád zajímají jenom drogy?“ Ano, zajímají je jenom drogy. Po našem zásahu často hned odejdou.

Je to nebezpečnější, než by se mohlo zdát. Heroin totiž přetrvává v krvi déle než protijed, takže může znovu dojít k zástavě dechu. Máme-li podezření, že okamžitě zdrhnou, což někdy poznáme podle určitých příznaků, můžeme jim píchnout další injekci narcanu. Nechceme, aby se zase sesypali. Pro nás to znamená udělat v nepříznivé situaci maximum možného. Ovšem jen pokud nás nechají.

Závislí na drogách bývají někdy verbálně agresivní. Časem si ale uvědomíte, že na vás mířené nadávky a urážky opravdu nejsou nic osobního. Jsou určeny obecně všem, kdo tu práci dělají. Ženy jsou „zkrvené blondaté děvky“ nebo „trapné blondaté krávy“. Nosíte-li brýle, jste „brejloun“. Holohlavý záchranář (jako můj muž) je „plešoun“. A tak dále. Urážky či agrese bývají mnohem ostřejší, když se snažíte pomoci někomu na cracku. Heroin alespoň trochu zklidňuje, ale s člověkem na cracku není žádná rozumná řeč. Jenom ztráta času.

Dnes v noci mě a mého muže Steva přivolali na známou adresu. Zchátralá nocležna, nesmírně deprimující budova, zanedbaná, omšelá, léta nevymalovaná, neudržovaná. Za recepčním pultem špinavé, neholené, otrhané individuum, cigáro pevně sevřené v ústech, ten chlap

připomíná Onslowa, povaleče ze seriálu *Keeping Up Appearances* (*Zachovávat dekorum*) ztvárněného Geofreyem Hughesem. Celé to tam páchne tabákem, zatuchlinou, potem – a zoufalstvím.

„Máte volný pokoj na dva týdny v srpnu?“ vtipkuje Steve s šibeničním humorem; víme, že bez humoru se to někdy těžko zvládá. Zavolali nás k „problémům s dýcháním“ – jsme si ale naprosto jisti, že se tu někdo předávkoval heroinem.

„Sem mě nikdy k ničemu jinému nevolali,“ utrousím směrem ke Stevovi, když jdeme za Onslowem zaplivanou chodbou do zaplivaného pokoje, v němž to silně čpí marihuanou.

Na židli u okna sedí zhroucený asi dvacetiletý mladík. Žádný pěkný pohled. Kůži má nafialovělou, posetou skvrnami. Tvář a hrudník pokrývá škraloup ze zaschlých zvratků. Další tři lidi, dva muži a dívka, tam jenom tupě stojí, bez náznaku jakékoli emoce. Jsou totálně sjetí.

Jeden z mužů ukáže na židli. „Je mu blbě,“ řekne jakoby nic. „Museli jsme ho oživit.“

„Kdy s vámi naposledy mluvil?“ zeptám se a pokládám brašnu na zem.

„Před pár minutama.“

Se Stevem se snažíme přesunout kluka z židle na podlahu, abychom ho mohli začít resuscitovat. Jenomže s ním nelze hnout. Je tuhý jako prkno. Jako kdyby do té židle vrostl. Jsem trošku zmatená. Ztuhlost znamená rigor mortis, posmrtnou ztuhlost, kdy všechny svaly na těle ztuhnou a znehybní. Spolehlivý indikátor smrti, protože k němu dochází během prvních dvou hodin po úmrtí a zhruba po osmi až dvanácti hodinách je tělo ztuhlé úplně. Takže ten mladík je mrtvý už hodiny. Nikoli minuty.

„Jste si naprosto jistý, že s vámi ještě před několika minutami mluvil?“ ptá se Steve.

„Jo, hejbal se a všecho.“

Nepravděpodobné.

Steve a já jako záchranáři víme, že to v žádném případě nemůže být pravda. Ten muž je na sto procent mrtvý. A to nejspíš už drahnou chvílí.

Vtom přichází další záchranář, aby nám pomohl. Zastavuju ho, nemůžeme už nic dělat. Znovu se pokoušíme dostat z té trojice nějaké vysvětlení: co se stalo?

Tentokrát jejich příběh nabírá drobet jiný směr.

„No, byli jsme celou noc vzhůru, kecali jsme. Asi v šest ráno jsme si všimli, že přestal dechat. Obživovali jsme ho a rozdejal se, fakticky. Pak jsme ho posadili na židli. Určitě se hejbal. Tak jsme si pak šli koupit do bufetu slaninovej sendvič.“

Dobré, co? Ale ať si o jejich chování myslíte cokoli – nechají polomrtvého kamaráda samotného, protože se zčistajasna rozhodnou, že si opatří snídani –, tito lidé jsou bytostně přesvědčeni, že udělali správnou věc. Ani nás nenapadne věřit jim, že se ho snažili oživovat. Udělali jen to, že po návratu z bufetu zdráhavě zavolali na 999. To už byl jejich kamarád mrtvý několik hodin.

Byla přivolána policie a případ byl uzavřen jako „podezřelé a neočekávané úmrtí“, ale nás nikdo o důkazy nežádal. Mladík se patrně neúmyslně předávkoval. Měl ale smůlu, že fetoval ve špatné společnosti. Zkrátka si neuvědomili, že je mrtvý. Což ale není nic neobvyklého. Spousta lidí nepozná mrtvého člověka.

V televizi nebo ve filmech je smrt často násilná, všude musejí téct potoky krve. Fiktivní smrt bývá velice dramatická. Kdežto v realitě většina lidí umírá zcela nedotčená. A vypadá docela pokojně.

Poměrně často vejdete do domu a někdo vám řekne: „Je nahoře, drahoušku. Je úplně klidná.“

A úplně mrtvá.

PŘEPADENÍ V PARKU

J sme na záchranářské základně a už je mi dlouhá chvíle. Někdo je rád, když je klid. Když je klid, tak posedáváme, vtipkujeme, koukáme na televizi, klábosíme. Já se ale v takových situacích nudím. Mám raději, když se povinnosti jen hrnou a všechno rychle odsypá.

„Chtěla bych teď fakt nějakou hodně zajímavou práci,“ povídám Carole. „Něco jiného. Už strašně dlouho jsem nebyla u něčeho zajímavého.“

Carole na mě pohlédne, jako by říkala: Nepřeskočilo ti? Patří k partě milovníků klídku a pohody.

Neříká se náhodou: Pozor na to, co si přeješ? Jako blesk z čistého nebe přišel tak zvaný „opuštěný hovor“. To znamená, že někdo vytočí 999, něco málo ohlásí a zavěsí. Jediná informace, kterou se dovídáme, je přepadení muže a ženy v parku na jihu Londýna, bez přesné lokalizace. Policie je už na cestě. Můžeme se s nimi sejít u některého ze vchodů?

Ve chvíli, kdy dorazíme, přijala policie už víc hovorů na tísňové číslo od přepadeného muže, jenž volal z mobilu. Snažil se policii vysvětlit, kde v parku se nachází, jim se však nedaří jej lokalizovat. Neustále opakuje, že je blízko hudebního pódia – což je celkem k ničemu. Říká, že nemá ponětí, kde je jeho přítelkyně. Tvrdí, že oba byli přepadeni černošským gangem a jeho dívku muži unesli.

Pro nás je nejlepším řešením dostat se ke vstupu, který je nejbližší pódiu. Přicházíme tam s vybavením a baterkami. Dva z nás, Carole a já, vcházíme s policisty do

ztemnělého a prázdného parku, baterkami prosvěcujeme okolí. Ale nikam to nevede, nikde nic. Vracíme se k vozidlu pro další informace od policie.

Jedna informace přibyla: dívce je teprve šestnáct let. Policie se ptá muže, jestli ví, zda dívka dýchá. Nemůže potvrdit ani to, ani to. Stále jim opakuje, že ji zmlátili a unesli.

Teď už to vypadá velice vážně. Ztratili jsme dvacet minut hledáním dívky a nejenže po ní není ani stopy, ale ani nevíme, v jakém je stavu, jak zlý ten útok byl. Nastává zlom: jeden policista ji objevil a navádí dispečink „doprostřed parku“. Říká, že nedýchá a nemá pulz. Hlásí na dispečink, že jí dává umělé dýchání. Nad hlavou mu hučí helikoptéra, jež se připojila k pátrání po stále unikajícím „gangu“. Skupina děcek na kole tomu pozdvižení s nadšením přihlíží.

„Co se děje, kdo umřel?“ dorážejí na nás.

„Běžte domů,“ povídám. „Je moc pozdě.“

Jsmo mírně řečeno frustrovaní. Jak ubíhají minuty, může život mladé dívky dohasínat. Čím dřív na ní začneme pracovat, tím lépe. Policie nás nyní navádí do části parku porostlé stromy. Je v podstatě nedostupná: abychom se do ní dostali, musíme přelézt bezmála dva metry vysoké kovové hrazení. A pak konečně na palouku spatříme osamělého poldu, jak dívce usilovně provádí dýchání z úst do úst.

Vzhledne k nám. „Takhle jsem ji tu našel,“ říká. Prosíme ho, aby pokračoval, než si připravíme přístroj. Vzdor všeobecně rozšířenému názoru laické veřejnosti není s výjimkou neodkladného ošetření kojence nebo malého dítěte pravidlem, aby záchranářské posádky prováděly dýchání z úst do úst. Je to úkon spojený s rizikem kontaminace nebo infekce slinami postiženého člověka, takže

se pokládá pro záchranáře za příliš nebezpečný. Policista však chtěl až do našeho příjezdu něco dělat, což je moc dobře.

S Carole dívce nasazujeme ambuvak (ruční dýchací přístroj), abychom zajistily ventilaci plic a přísun kyslíku do organismu. Všimám si nafialovělých podlitin na krku a tuto důležitou informaci ihned předávám policii: útočník se asi pokoušel dívku uškrtit. Vzápětí Carole zahajuje masáž srdce, naštvaná na helikoptéru, která nad námi rámusí a míří reflektory přímo na nás. „Stačí vám to takhle?“ vyštěkne na vrtulník. Děláme, co můžeme, abychom to děvče vzkřísily. A skutečně, po deseti minutách usilovné práce nás čtyř se objevuje známka života. Naskočí jí pulz. A srdce začíná samo bít. To znamená, že svítla naděje. Dívka ale sama dostatečně nedýchá, a tak pokračujeme ve ventilaci ambuvakem, jímž jí dopravujeme kyslík do plic. Objevuje se další sanita s pomocí. A hasiči se snaží rozřezat brány, aby se oblast zpřístupnila.

Zatímco pracujeme, skupině policistů se konečně podařilo najít na úplně jiném místě v parku dívčina přítele. „Chcete se na něj mrknout?“ ptají se nás vysílačkou. Odmítáme. Děvče je naše priorita. Policisté dodávají, že na muži nejsou žádné zjevné známky násilí. Pro jistotu dostanou další sanitu.

Konečně dostáváme dívku z parku a převážíme ji do nemocnice. Když ji vezou na jipku, srdce jí stále bije. Problém je ovšem v tom, že jsme ztratili mnoho rozhodujících minut, než jsme ji našli. Může mít poškozený mozek – tedy jestli vůbec přežije.

V nemocnici se to hemží policisty. Snaží se najít dívčiny příbuzné. Muž byl převezen za doprovodu policie do jiné nemocnice. Už teď lze o jeho verzi událostí silně

pochybovat. V první řadě jsou na dívčině krku stopy násilí. Chlapcovým detailním popisem oblečení útočníků podezření policie jenom vzrůstá. Fakt, že si například dokázal vybavit, že všichni měli na sobě tenisky značky Nike, působí krajně podivným dojmem. Značka bot nebo vršek oděvu, který měl útočník na sobě, je to poslední, co si napadený po útoku pamatuje. A třebaže mladík tvrdí, že ho zmlátili, jeho tělo nenese jedinou známku násilí.

Dívka několik dní bojuje na intenzivce o život. Navzdory maximálnímu úsilí všech zúčastněných umírá, obklopena rodinou, jež u ní ve dne v noci v němém šoku bdí. Nedlouho poté shromáždí policie dostatek důkazů, aby mohla jejího přítele obvinít z vraždy. Má důvodné podezření od samého začátku, ale jeho verzi příběhu mu nevymlouvá – a on si každým dalším detailem utahuje smyčku. Připouští, že vzal dívku na romantickou procházku parkem a že měli sex; trvá na tom, že s jejím souhlasem. A pak, jak tvrdí, je jako blesk z čistého nebe přepadl „gang“.

Nikdo neví, k čemu tu noc v parku mezi těmito dvěma došlo. Důkazy nasvědčují tomu, že ji uškrtil. A naštěstí jeho dvě bývalé přítelkyně nakonec velmi odvážně svědčí u soudu a popisují, že se je pokoušel uškrtnit – poté, co se s ním chtěly rozejít. Následně je odsouzený za vraždu. Vypadá to, že i tato dívka se snažila vztah s ním ukončit, a její snaha ji bohužel stála život.

Tak bylo alespoň učiněno spravedlnosti zadost. Ano, tohle byla skutečně náročná práce. Ale dala bych přednost šťastnějšímu konci.